KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.8.2021 r.
COM(2021) 495 final

2021/0280 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości ustanowionego na mocy Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony, w odniesieniu do przedłużenia okresu, o którym mowa w art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy (Prüm), w którym możliwa jest wymiana profili DNA i odcisków palców ze Zjednoczonym Królestwem

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji określającej stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości w związku z art. 540 ust. 3 Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (zwanej dalej „umową o handlu i współpracy").

Umowa o handlu i współpracy przewiduje możliwość wzajemnej współpracy między właściwymi organami ścigania państw członkowskich, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem, z drugiej strony, w zakresie zautomatyzowanego porównywania profili DNA, danych daktyloskopijnych i danych rejestracyjnych pojazdów. Aby Zjednoczone Królestwo mogło skorzystać z tych możliwości, będzie musiało najpierw zastosować niezbędne środki wykonawcze i poddać się procedurze oceny.

Przed wejściem w życie umowy o handlu i współpracy Zjednoczone Królestwo i państwa członkowskie współpracowały już w zakresie zautomatyzowanego porównywania profili DNA i odcisków palców oraz przekazywania danych osobowych po uzyskaniu trafienia. Aby uniknąć luki w bieżącej współpracy, umowa o handlu i współpracy stanowi, że państwa członkowskie mogą dostarczać Zjednoczonemu Królestwu takie dane w oczekiwaniu na wyniki ocen wymaganych zgodnie z umową o handlu i współpracy do dnia 30 września 2021 r. Ten okres przejściowy może zostać jednokrotnie przedłużony o maksymalnie dziewięć miesięcy, tj. do dnia 30 czerwca 2022 r., przez Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości.

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem

W umowie o handlu i współpracy ustanowiono podstawę dla szeroko zakrojonych stosunków między UE a Zjednoczonym Królestwem w obszarze dobrobytu i dobrego sąsiedztwa charakteryzującego się bliskimi i pokojowymi stosunkami opartymi na współpracy, z poszanowaniem autonomii i suwerenności Stron. Umowa o handlu i współpracy weszła w życie w dniu 1 maja 2021 r. i ustanowiła między innymi Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości.

2.2. Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości

Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości ustanowiono w celu zajęcia się kwestiami objętymi częścią trzecią umowy o handlu i współpracy zatytułowaną „Współpraca organów ścigania i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych". W umowie o handlu i współpracy ustanowiono kilka specjalnych komitetów.

W odniesieniu do kwestii związanych z obszarem ich kompetencji specjalne komitety są uprawnione m.in. do monitorowania i dokonywania przeglądu wdrażania oraz do zapewniania właściwego funkcjonowania umowy o handlu i współpracy, wspierania nadrzędnej Rady Partnerstwa w wykonywaniu jej zadań oraz przyjmowania decyzji, w tym zmian, i zaleceń w odniesieniu do wszystkich spraw, co do których umowa ta lub jakakolwiek umowa uzupełniająca tak stanowi.

2.3. Planowany akt Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości

Art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy stanowi, że Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości może przedłużyć okres, w którym państwa członkowskie mogą nadal dokonywać porównywania danych, o których mowa w art. 530, 531 i 534, oraz, w przypadku stwierdzenia zgodności, dostarczać dalsze dostępne dane osobowe na mocy prawa krajowego, w tym przepisów dotyczących pomocy prawnej, o których mowa w art. 536 umowy o handlu i współpracy. Okres ten upływa w dniu 30 września 2021 r., chyba że Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości postanowi przedłużyć go maksymalnie o dziewięć miesięcy.

Decyzja Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości o przedłużeniu wyżej wymienionego okresu może przybrać dowolną formę. Współprzewodniczący przyjmują decyzje za obopólną zgodą (zob. art. 1 ust. 2 załącznika 1 do umowy o handlu i współpracy). Decyzja może zostać podjęta w dowolnym czasie, ale aby uniknąć luki we współpracy, należałoby ją podjąć przed dniem 1 października 2021 r.

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

3.1. Przebieg procedury

Umowa o handlu i współpracy przewiduje możliwość wzajemnej współpracy między właściwymi organami ścigania państw członkowskich, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem, z drugiej strony, w zakresie zautomatyzowanego porównywania profili DNA, danych daktyloskopijnych i danych rejestracyjnych pojazdów. Aby Zjednoczone Królestwo mogło skorzystać z tych możliwości, będzie musiało najpierw zastosować niezbędne środki wykonawcze i poddać się procedurze oceny.

Na podstawie sprawozdania z oceny ogólnej dotyczącego wizyty ewaluacyjnej oraz, w stosownych przypadkach, operacji pilotażowej Unia określa datę lub daty, od których państwa członkowskie mogą przekazywać Zjednoczonemu Królestwu takie dane.

Na mocy umowy o handlu i współpracy Zjednoczone Królestwo musi również przejść ocenę dotyczącą zautomatyzowanego przekazywania danych DNA i danych daktyloskopijnych, w przypadku których powiązania ze Zjednoczonym Królestwem zostały już ustanowione w ramach unijnych ram z Prüm[1].

Zgodnie z art. 540 ust. 2 umowy o handlu i współpracy Unia określa datę lub daty, od których państwa członkowskie będą mogły przekazywać Zjednoczonemu Królestwu dane osobowe na podstawie umowy o handlu i współpracy, na podstawie sprawozdania z oceny ogólnej dotyczącego wizyty ewaluacyjnej i, w stosownych przypadkach, operacji pilotażowej.

Aby uniknąć luki w bieżącej współpracy w zakresie danych DNA i danych daktyloskopijnych, umowa o handlu i współpracy stanowi, że państwa członkowskie mogą dostarczać Zjednoczonemu Królestwu takie dane w oczekiwaniu na wynik tych ocen i decyzję, o których mowa w art. 540 ust. 2 umowy o handlu i współpracy, do dnia 30 września 2021 r. Ten okres przejściowy może zostać jednokrotnie przedłużony o maksymalnie dziewięć miesięcy, tj. do dnia 30 czerwca 2022 r., przez Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości.

[1] Decyzja Rady 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 1) oraz decyzja Rady 2008/616/WSiSW w sprawie wdrożenia decyzji 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 12).

3.2. Potrzeba przyjęcia decyzji przez Radę

Ocena Zjednoczonego Królestwa w ramach umowy o handlu i współpracy znajduje się na bardzo wczesnym etapie. Wcześniejsze procedury oceny przeprowadzone w sposób określony w unijnych ramach z Prüm trwały co najmniej sześć miesięcy. Następnie potrzebny jest dodatkowy czas, aby umożliwić Radzie przetworzenie sprawozdania z oceny i formalne podjęcie decyzji o możliwości wymiany takich danych. Z tych powodów jest bardzo mało prawdopodobne, aby wyżej wskazany proces został zakończony do września 2021 r. Oznacza to, że istnieje znaczne ryzyko, że od dnia 1 października 2021 r. powstanie luka we współpracy w zakresie danych DNA i danych daktyloskopijnych. Stanowiłoby to konkretne zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego Unii. Ponieważ Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości może przedłużyć okres przejściowy tylko jeden raz, proponuje się, by uczynić to na maksymalny okres dziewięciu miesięcy, tj. do dnia 30 czerwca 2022 r.

Jednocześnie należy wziąć pod uwagę fakt, że Unia dokonała już oceny Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do wymiany profili DNA i danych daktyloskopijnych na podstawie ram z Prüm. Od czasu przeprowadzenia tych ocen Komisja nie uzyskała informacji na temat jakichkolwiek środków ustawodawczych lub regulacyjnych podjętych przez Zjednoczone Królestwo, które miałyby wpływ na wynik trwającej oceny w ramach umowy o handlu i współpracy. Innymi słowy, bez zagłębiania się w sprawę, Komisja zakłada, że Zjednoczone Królestwo nadal stosuje takie same procedury i warunki, jakie stosowało w czasie oceny w 2018 r. (w odniesieniu do profili DNA) i w 2019 r. (w odniesieniu do danych daktyloskopijnych) zgodnie z unijnymi ramami z Prüm.

W tej sytuacji należy zatem ustalić stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości w sprawie możliwego przedłużenia – na podstawie art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy – okresu, w którym państwa członkowskie mogą nadal dokonywać wymiany danych, o których mowa w art. 530, 531 i 534, oraz, w przypadku stwierdzenia zgodności, dostarczać dalsze dostępne dane osobowe na mocy prawa krajowego, w tym przepisów dotyczących pomocy prawnej, o których mowa w art. 536 umowy o handlu i współpracy ze Zjednoczonym Królestwem.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”[2].

[2] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., C-399/12 Niemcy/Rada, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 61–64.

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości jest organem utworzonym na mocy umowy, a mianowicie umowy o handlu i współpracy.

Art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy przewiduje możliwość przedłużenia przez Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości okresu, w którym państwa członkowskie mogą nadal dokonywać wymiany danych, o których mowa w art. 530, 531 i 534, oraz, w przypadku stwierdzenia zgodności, dostarczać dalsze dostępne dane osobowe zgodnie z art. 536 umowy o handlu i współpracy ze Zjednoczonym Królestwem. Dlatego też przyjęcie stanowiska Unii w odniesieniu do takiej decyzji wchodzi w zakres art. 218 ust. 9 TFUE.

Unia, jako strona umowy o handlu i współpracy, ponosi wszystkie skutki prawne przedłużenia. Oznacza to, że zgodnie z art. 3 ust. 2 TFUE Unia ma wyłączną kompetencję w tej kwestii.

Decyzja w sprawie przedłużenia okresu, o którym mowa w art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy, nie oznacza uzupełnienia ani zmiany ram umowy o handlu i współpracy.

W związku tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

Jeżeli planowany akt ma jednocześnie wiele celów lub elementów składowych, które są nierozłącznie ze sobą związane, a żaden nie ma charakteru pomocniczego w stosunku do pozostałych, materialna podstawa prawna decyzji przyjętej na podstawie art. 218 ust. 9 TFUE musi – na zasadzie wyjątku – obejmować różne, odpowiadające tym celom i elementom podstawy prawne.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Przedłużenie okresu, o którym mowa w art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy, służy realizacji celów i obejmuje elementy składowe w dziedzinie współpracy policyjnej.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE.

4.3. Podsumowanie

Podstawą prawną wnioskowanej decyzji powinien być art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

2021/0280 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości ustanowionego na mocy Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony, w odniesieniu do przedłużenia okresu, o którym mowa w art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy (Prüm), w którym możliwa jest wymiana profili DNA i odcisków palców ze Zjednoczonym Królestwem

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 87 ust. 2 lit. a) w związku z jego art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (zwana dalej „umową o handlu i współpracy”)[3] przewiduje wzajemną współpracę między właściwymi organami ścigania państw członkowskich, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem, z drugiej strony, w zakresie zautomatyzowanego porównywania profili DNA, danych daktyloskopijnych i danych rejestracyjnych pojazdów. Jako warunek wstępny takiej współpracy Zjednoczone Królestwo musi najpierw przyjąć niezbędne środki wykonawcze i poddać się ocenie ze strony Unii.

(2) Na podstawie sprawozdania z oceny ogólnej dotyczącego wizyty ewaluacyjnej oraz, w stosownych przypadkach, operacji pilotażowej Unia określa datę lub daty, od których państwa członkowskie mogą przekazywać Zjednoczonemu Królestwu takie dane na podstawie umowy o handlu i współpracy.

(3) Zjednoczone Królestwo musi również przejść ocenę dotyczącą zautomatyzowanego przeszukania i porównania profili DNA i danych daktyloskopijnych, w przypadku których powiązania ze Zjednoczonym Królestwem zostały już ustanowione w unijnych ramach z Prüm[4].

(4) Zgodnie z art. 540 ust. 2 umowy o handlu i współpracy Unia określa datę lub daty, od których państwa członkowskie będą mogły przekazywać Zjednoczonemu Królestwu

[3] Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10.

[4] Decyzja Rady 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 1) oraz decyzja Rady 2008/616/WSiSW w sprawie wdrożenia decyzji 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 12).

dane osobowe, na podstawie sprawozdania z oceny ogólnej dotyczącego wizyty ewaluacyjnej i, w stosownych przypadkach, operacji pilotażowej.

(5) Art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy stanowi, że w oczekiwaniu na wynik oceny i decyzję, o których mowa w art. 540 ust. 2 umowy o handlu i współpracy, aby uniknąć luki w bieżącej współpracy w zakresie profili DNA i danych daktyloskopijnych, państwa członkowskie mogą dostarczać Zjednoczonemu Królestwu takie dane do dnia 30 września 2021 r.

(6) Zgodnie z art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy Specjalny Komitet ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości jest uprawniony do jednokrotnego przedłużenia tego okresu o maksymalnie dziewięć miesięcy, tj. do dnia 30 czerwca 2022 r.

(7) Procedura, o której mowa w motywach 3–6, prawdopodobnie nie zostanie zakończona do dnia 30 września 2021 r. Istnieje zatem znaczne ryzyko, że od dnia 1 października 2021 r. powstanie luka we współpracy w zakresie profili DNA i danych daktyloskopijnych. Stanowiłoby to konkretne zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego Unii.

(8) Jednocześnie Unia przeprowadziła już ocenę Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do wymiany profili DNA i danych daktyloskopijnych w kontekście unijnych ram z Prüm, gdy Zjednoczone Królestwo nadal było państwem członkowskim. Od czasu przeprowadzenia tych ocen Unia nie uzyskała informacji na temat jakichkolwiek środków ustawodawczych lub regulacyjnych podjętych przez Zjednoczone Królestwo, które miałyby wpływ na wynik trwającej oceny w ramach umowy o handlu i współpracy.

(9) W tej sytuacji należy ustalić stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości, polegające na wyrażeniu zgody przez Unię na przedłużenie do dnia 30 czerwca 2022 r. okresu, w którym państwa członkowskie mogą nadal dokonywać wymiany danych, o których mowa w art. 530, 531 i 534, oraz, w przypadku stwierdzenia zgodności, dostarczać dalsze dostępne dane osobowe, o których mowa w art. 536 umowy o handlu i współpracy,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii w ramach Specjalnego Komitetu ds. Współpracy Organów Ścigania i Wymiarów Sprawiedliwości na podstawie art. 540 ust. 3 umowy o handlu i współpracy, polega na wyrażeniu zgody na przedłużenie do dnia 30 czerwca 2022 r. okresu, w którym państwa członkowskie mogą nadal dokonywać wymiany danych osobowych, o których mowa w art. 530, 531 i 534, oraz dostarczać dalsze dostępne dane osobowe, o których mowa w art. 536 umowy o handlu i współpracy ze Zjednoczonym Królestwem.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący